

4	1. גזרת השלמים
4	אין להם אחות
5	שנה חלפה שנה באה
6	בית דין בריטי קבע: טבעונות היא אמונה מוגנת בחוק
7	2. גזרת ל"י
7	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
9	ביפן מחפשים את יורשו של הסודוקו
11	חיים בסרט
12	3. גזרת פ"י
12	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
13	שוקולד מריר מוריד לחץ דם
14	עולם מצויר חדש
15	4. גזרת פ"נ
15	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
16	יהלומים ב-70% הנחה
17	מלחמת הכוכבים
18	לפני השער הנעול
19	5. גזרת ע"ו
19	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
20	מזרקת טרווי התייבשה
21	אדמה מתנדדת
22	6. גזרת הכפולים
22	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
23	המדריך לקוסמטיקה מוסרית
24	7. המין והמספר
24	רמוס ורומולוס - לא רק אגדה
25	8. ה"א היידוע
25	אפוקליפסה בעתיד
27	9. מילות תכלית
27	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
28	כפרי הסטודנטים
29	10. מילות שלילה
29	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
30	תנו לנשים מסגד
31	הוראות לשימוש בתרופה
32	11. מילות השוואה וניגוד
32	יותר יקר, פחות כואב
32	חינוך חינום עולה הרבה
33	12. מילות סיבה ותוצאה
33	תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה
34	לעשן או לא לעשן?
35	הכול על אופניים
36	13. מילות זמן
36	הנסיך הקטן
37	אוסף גינזבורג
38	זמן שווה כסף
39	תרגיל ד': השלימו טרם/בטרם
39	14. מילות ויתור
39	בוא אליי פרפר נחמד
40	עולות לתורה

40	"פסטיבל הסיר הירושלמי"
41	הציפור הלאומית
42	15. ביטויי הבהרה, פירוט והוספה
42	מהפכת גירושם
43	תרגיל ב': השלימו את המשפטים:
43	16. סמיכות
43	בשורה לנוסע המתמיד
44	האם הגלקסיה שלנו מלאה חיים?
45	רובוט חתול
46	17. ביטויי היקש
46	השלימו את המשפטים. השתמשו בביטויי ההיקש:
46	18. המקור הנטוי
46	תרגיל א': השלימו את הצורות החסרות:
47	תרגיל ב': השלימו את הצורות החסרות:
47	19. משפטי תנאי
47	תרגיל א': השלימו את משפטי התנאי בצורה הנכונה:
48	חלק מתקנות התעבורה לאופניים
49	על אסטרולוגיה ועל מדע
49	20. מילות יחס
49	כתבו את מילת היחס הנכונה.
51	21. סיכום כל התחביר
51	סמנו את התשובה הנכונה

---

59 חלק ב': תרגילי דקדוק משולב

60	החסיד
62	האם התגלה אחיו התאום של כדור הארץ?
63	בעד השועלים
65	האנושות גדלה, אך המגוון הלשוני מצטמצם
66	על כלבים וגנטיקה
68	מצלמה בכף הרגל
69	היורש
70	המסכה
71	השבת רכוש
72	תינוקות ומתמטיקה
73	שפות זרות? לא, תודה!
74	סרטים ללא עישון
75	בית המשפט החליט שהילד יחוסן
76	גירוש לזמן מוגבל
78	אגדה אורבנית
79	סיפורו של הג'יפ
80	רובוט מספר בדיחות, אבל - הוא מבין אותן?
81	לא רק אנה פרנק
83	העיר הלבנה
84	למען הנזקקים
86	עונת הביקיני
87	שוב בכותרות
88	איך זה נשמע לכם?
89	עוד חיידק עמיד לאנטיביוטיקה
91	המחשבים פוגעים בסודיות הרפואית
92	מסעדת "לילית"
94	מעיראק לישראל
95	צרכנות תרבותית
96	אזרחי בהוטן משלמים על חטאי המערב

97	החלוצים מהרדוף
99	מכורים לשמש
100	שביל חוצה ישראל
102	מומיות כבר לא נמצא שם
103	מקום קבורתו של הורדוס הגדול
105	"פולה" במקום "ברבי"
107	האושר והטלוויזיה

110 חלק ג': תרגילי קלוז

111	האם אתם סובלים מחרדה?
112	ליזרים יקררו את כדור הארץ
113	נחירות ודיכאון
114	דרכים קטלניות
115	בררנות באוכל
116	מי חכם יותר?
117	השמנת יתר מסוכנת גם לכלבים וחתולים
118	חסידות גור נלחמת באינטרנט
119	שיעורי אושר
119	לחיות בלי שקיות
120	אסיפת דיירים בגן הירק
121	סופו של חלום
122	כמעט כמו אנשים, לעיתים יותר חכמים
123	סוף עידן הפרטיות
124	מישהו מסתכל עליך
125	גלישה ממכרת
126	הנוער של היום שווה מיליונים
127	האם התחממות העולם תביא לעוד מבול?
128	גינות זמניות
129	נשימה קצרה
130	לא רק בגלל העישון
131	יומניה של אמה דרווין
132	הידיש יורדת לרחוב
133	גם חיות נהנות מאומנות
134	בר-מצווה וירטואלי

136 חלק ד': פתרונות

150 נספחים

151	נספח 1: מילות הקישור בעברית
157	נספח 2: טבלאות נטיית הפועל

הקדמה

ספר תרגול זה מיועד לתלמידים מתקדמים הלומדים ברמה ו' לקראת בחינת הפטור בעברית, לפי תוכנית הלימודים של היחידה להוראת עברית באוניברסיטה העברית בירושלים.

בחלק א' ניתן למצוא תרגילים שונים לפי נושאים: הן בפועל לפי גזרות, והן תרגילי תחביר לפי נושאים.

בחלק ב' ניתן למצוא תרגילים המשלבים תכני תחביר ופועל. מטרת תרגילים אלה הינה תרגול משולב של כל התכנים שנלמדו במהלך הרמות השונות (א' עד ה') בתוספת נושאים לשוניים ואוצר מילים הנלמד ברמה ו'.

עם זאת מניסיונו ברמה זו, כדאי יותר לסטודנטים לתרגל באופן משולב את כל הנושאים במקום להתמקד שוב בכל אחד מהנושאים הלשוניים שנלמדו כבר ברמות הקודמות. אנחנו מציעים לעבוד הן באופן משולב על תרגילים מעורבים והן על פי נושאים דקדוקיים. הנושאים הדקדוקיים יכולים לעלות בכיתה לצורך הבהרת נושא או חיזוק עפ"י בחירת המורה.

חלק ג' הינו אוסף של תרגילי קלוז. באמצעות תרגילים אלה ניתן לחזור ולשלב את כל הידע, האקטיבי והפסיבי של התלמיד, הן של אוצר מילים והן של תכנים דקדוקיים, וכן להשתמש בכל המיומנויות הלשוניות שנרכשו עד כה.

בסוף הספר מובאים כל פתרונות התרגילים. בפתרונות לתרגילי הקלוז ייתכנו גם תשובות נוספות.

אנחנו מודים לאורי הראל על עזרתו הרבה בהבאת הספר לדפוס ולנועה וינברג על העריכה וההעמדה.

אסתר סימונס, פביו רדק

תש"ף

6. גזרת הכפולים

תרגיל א': סמנו את התשובה הנכונה

1. אם **נפר/יופר/הפרה/הפרת** ההסכם בינינו, אתם תצטרכו לפצות אותנו.
2. איך **מגן/מגנה/הגנה/נגן** על החופים בארץ מהזיהום והפסולת?
3. העבירו את החולים לחדר **בידוד/בדידות/התבודד/נבודד**.
4. הדיון **סביב/נסב/הוסבו/הסב** אודות הרגלי הנהיגה של נהגים צעירים.
5. **תמס/נמס/המסה/מומס** את הקפה במעט מים רותחים ותוסיף חלב.
6. אני רוצה לעבור קורס **להסב/לסובב/לסיבוב/להסבה** מקצועית.
7. רעש האמבולנס **הפרה/הפר/הפרת/מופר** את השקט ברחוב.
8. בכניסה לעיר **האטה/האט/הואטה/תאטי** התנועה בשל הפקקים בכביש.
9. **חגנו/חגגנו/חוגג/נחוגו** את החג באווירה משפחתית.
10. **כופפת/כיפוף/מכופף/התכופף** את המקל, ולכן הוא נשבר.
11. מצבם של חלק מהמאושפזים **מרע/הרעה/הורעו/הורע** במשך הלילה.
12. ילדיו **סבבו/הוסבו/הסבו/סביב** לו רוב אושר ונחת.
13. שלא **העז/מעז/תעז/העזה** לנסות לתקן את החשמל בעצמך.
14. כדי להקל על לימודיו הוא ויתר על מספר קורסים, ומיד חש **להקל/מקל/מקלה/הקלה** רבה.
15. הנשיא החליט להקל בעונשם, ו **חנן/חנן/נחן/מחונן** את האסירים.
16. השיחות **יחלו/החל/החלה/יחל** בשבוע הקרוב.
17. קרם ההגנה נגד השמש לא באמת **מגנה/הגנה/תגן/יגן** עליך לאחר מספר שעות.
18. ציטטנו במדויק ולא **נעז/העז/מעז/העזנו** לשנות דבר.
19. בקיץ נעים לשבת במקום **הצלה/מוצל/הוצל/הצל**.
20. **אוששת/מתאושש/התאוששת/התאוששות** כבר מהעייפות של הטיסה?
21. החצאית הוקטנה ו **הצרה/הוצרה/תצר/מצר**, ועכשיו היא הולמת אותה.
22. בואו נשב במקומות **מגנות/מוגנות/הגנה/מוגנים** מפני הגשם.
23. אני מקווה שאתה לא חושש מהנסיעה, ולא **זקק/נוקק/הזדקק/זקוקה** לעזרה.

24. אחד הדברים שאני **מצר/מוצר/הצר/הצרה**, כלומר, מצטער עליהם, הוא שלא למדתי מוזיקה.

25. יש חוק ה **הגן/מוגן/מגן/יגן** על הפרטיות, נא לשמור עליו.

26. אם מבטיחים צריך לקיים את ההבטחה, **להפר/הפרה/הפרת/תפר** הבטחה היא דבר בלתי הוגן.

תרגיל ב': השלימו את הצורה הנכונה

המדריך לקוסמטיקה מוסרית

איך (1) _____ (להגן, עתיד, אתם) על עור הידיים? כמובן, קרם ידיים (2) _____ (לרכך) את ידיכם, ויהפוך אותן לעדינות יותר. חלק ניכר מהקרמים ומוצרי הקוסמטיקה נבדקים על בעלי חיים.

בכתבה מיוחדת בנושא, שפורסמה לפני ימים אחדים (3) _____ (להסב, הווה) **ענת רפואה**, ראש המחלקה (4) _____ (להגן) בעלי חיים במעבדות "תנו לחיות לחיות", את תשומת לב הקוראים לבעיית הניסויים בבעלי חיים. היא טוענת שכבר עשרות שנים חברות קוסמטיקה בכל העולם מבצעות ניסויים בבעלי חיים כדי לבדוק את מוצריהן. לטענתה בכל ניסוי משתמשים בשני סוגים של בעלי חיים: מכרסמים - אוגרים, חולדות, עכברים או ארנבות ובחלקו השני של הניסוי, משתמשים ביונקים - חתולים, כלבים, חזירים וקופים תוך (5) _____ (להפר) זכויות בעלי החיים. החיות (6) _____ (להצטופף, הווה) בכלובים, ועוברות סבל רב, כדי שמוצרי הקוסמטיקה לא (7) _____ (להסב, עתיד) נזק לבני האדם.

בישראל אין (8) _____ (לחקוק) המסדירה את סימון המוצרים, שלא נוסו על בעלי החיים, ואין שום גוף ה (9) _____ (להתמודד) עם הנושא הזה.

במטרה (10) _____ (להקל) על הצרכנים בהתמודדות עם הבעיה, הוקם באינטרנט אתר עם "רשימת כבוד" של חברות שהתחייבו להימנע מלערוך ניסויים בבעלי חיים, ואינן (11) _____

(להפר) את הבטחתן. מקימי האתר מאמינים כי הרשימה (12) _____ (לסלול, עתיד) את הדרך לחברות קוסמטיקה נוספות, שירצו להתאים עצמם לדרישות הצרכנים.

כבר שנים פעילים בארץ ובעולם טוענים כי יש חלופות לניסויים בבעלי חיים, שהם יעילים מבחינה מדעית. מעכשיו גם בישראל יאסרו על ניסויים בבעלי חיים למטרות קוסמטיות. כוונת החוקים היא הן למוצרים של חברות ישראליות והן למוצרי קוסמטיקה מיובאים. התקנות החדשות

תרגיל י'

כתבו את הפועל בצורה הנכונה (פועל או שם הפעולה) או בחרו את
ההשלמה הנכונה.

תִּינוּקוֹת וּמִתְמַטִּיקָה

האם אנו (1) _____ (להיוולד) עם חשיבה מתמטית ויכולת כמותית, או האם מדובר ביכולת נרכשת ה(2) _____ (להתפתח) עם השנים? מחקר חדש של חוקרי המעבדה האלקטרו-פיזיולוגית באוניברסיטת בן גוריון, מגלה כי חלק מהיכולות המתמטיות (3) _____ (להתגלות) כבר בגיל צעיר מאוד.

את המחקר מרכזת ד"ר **אנדראה ברגר** מהמחלקה למדעי ההתנהגות, בשיתוף פעולה עם פרופ' **מיכאל פוזנר** מאוניברסיטת אורגון. עד כה, (4) _____ (להשתתף) במחקר למעלה מ-50 תינוקות, בגילאי חצי שנה עד תשעה חודשים.

החוקרים בדקו את האופן שבו (5) _____ (להבחין) מוח התינוקות בין כמויות בסיסיות (1 ו-2), ואת (6) _____ (הבנה/הבנתה/ההבנה) הראשונית של פעולות חשבון פשוטות, דוגמת חיבור וחיסור. בנוסף, חיפשו החוקרים (7) _____ (לאשש) לתיזה לפיה המערכת הקוגניטיבית, הקשורה לניצול וניהול הקשב והריכוז (8) _____ (פועל/הפעילה/ פעילה/פועלים) כבר בגיל צעיר מאוד.

במהלך המחקר התגלה כי (9) _____ (מוחם/מוחותיהם/מוחן/מוחותיהן) של תינוקות מגיב באופן דומה לאלה של מבוגרים בעת (10) _____ (לצפות) בשגיאות חשבוניות. מוח התינוק מגיב באופן שונה למצב בו הוא (11) _____ (לצפות) בפעולה חשבונית נכונה, למשל כאשר (12) _____ (להתווסף, הווה) לבובה קיימת בובה נוספת, וכעת (13) _____ (להציג, סביל) בפני התינוק שתי בובות, לעומת מצב בו התינוק צופה בפעולה חשבונית (14) _____ (לשגות, בינוני פעול), למשל, אם הייתה בובה אחת ו(15) _____ (להיוסף) עוד אחת, וכעת יש רק בובה אחת. התגובה המוחית (16) _____ (להיות) זהה אצל תינוקות ואצל מבוגרים ש(17) _____ (לצפות) בנוסחה חשבונית (18) _____ (להטעות, סביל, הווה), כמו $1=1+1$.

תוצאות המחקר מחזקות את הטענה לפיה קיימת מוכנות ביולוגית (19) _____ (להוליד, סביל, הווה) לעיבוד מידע כמותי ול(20) _____ (לחשוב) המתמטית ושמערכת ניהול הקשב (21) _____ (להתפתח) ומתחילה לפעול לפני גיל שנה. (22) _____ (בדומה לכך/ כמו

כן/למרות זאת) הן (23) _____ (להרחיב) את המחקר ואת הידע הקיים לגבי האופן שבו המוח של ילדים קטנים (24) _____ (לעבד) מידע מן הסוג הזה, האזורים המוחיים המעורבים בתהליך, ה(25) _____ (לתזמן) של התהליכים הקוגניטיביים המעורבים ועוד.

(עפ"י "מדע וטבע - ידיעות אחרונות")

תרגיל י"א

כתבו את הפועל בצורה הנכונה (פועל או שם הפעולה) או בחרו את ההשלמה הנכונה.

ש פות זרות? לא, תודה!

מסתבר שהתדמית של התייר הבריטי, שמדבר אנגלית לאט ובקול רם ב(1) _____ (לצפות) שבסופו של דבר המקומיים (2) _____ (להבין), מאוד קרובה למציאות. לפי סקרים שונים שנערכו לאחרונה, רק כ-30% מהבריטים מסוגלים לנהל שיחה בשפה שאינה שפתם. הדור הבא לא (3) _____ (לצפות, בינוני פעול) להצליח יותר. פחות ופחות צעירים בריטים לומדים שפות בבית הספר, מגמה ש(4) _____ (להתגבר, עבר) החל מ-2005, כאשר הממשלה אפשרה לבתי הספר להפוך את לימודי השפות הזרות ללימודי בחירה (5) _____ (למען/עבור/כדי ש) תלמידים מגיל 14 ומעלה. אפילו אלו שלהוטים אחר לימודי שפות מותרים (6) _____ (עליהן/אותם/בהן) בשלב זה, כאשר בתי הספר (7) _____ (להציע) מבחר קטן יותר של שפות לימוד ו(8) _____ (להציב) את השיעורים במערכת השעות כך שיתנגשו עם (9) _____ (נושא/נושאי/נושאים) לימוד אחרים. כארבעה מתוך כל חמישה בתי ספר ממלכתיים באנגליה (10) _____ (לאפשר) לתלמידיהם לעזוב את לימודי השפות בגיל 14 וכמה בתי ספר פרטיים מתחילים לחקות מגמה זו. ב-2007 רק מחצית מבין כל התלמידים (11) _____ (לגשת) לבחינה הארצית הסטנדרטית לשפות זרות לבני 16. אך ברחבי העולם, שכמעט רבע מתושביו מדברים אנגלית, (12) _____ (להתרחש, הווה) מגמה הפוכה. 400 מיליון בני אדם דוברים אנגלית כשפת אם ומספר כפול דובר אותה באופן שוטף כשפה שנייה. אנגלית היא השפה העולמית של המחקר האקדמי, כ-1,500 תוכניות לימודים לתואר שני (13) _____ (להעביר) באנגלית במדינות בהן אין לשפה מעמד רשמי. היא מספקת את אוצר המילים לתחומים מסוימים, כמו בקרת תנועה אווירית. היא הפכה להיות גם שפת העבודה במספר הולך ו(14) _____ (לגדול) של חברות בינלאומיות, סיבה מרכזית מדוע רבות מהן בוחרות למקם בלונדון את המשרדים המרכזיים שלהן.